

Школска 2021/2022. година
Општинско такмичење ученика основних школа
из српског језика и језичке културе
VIII разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени
1.	Којим словенским писмом је писана расправа <i>О писменима</i> Црнорисца Храбра? Одговор: _____	
2.	Заокружи слово испред имена и презимена аутора који је своја дела писао на српкословенском језику. а) Захарија Орфелин б) Јован Рајић в) Гаврил Стефановић Венцловић г) Доситеј Обрадовић	
3.	Допуни реченицу одговарајућом годином. Прва граматика српског језика коју је Вук Стефановић Караџић штампао својом реформисаном ћирилицом објављена је _____. године.	
4.	Међу наведеним језицима националних мањина у Републици Србији подвучи оне који припадају словенској групи језика. словачки, мађарски, македонски, албански, румунски, бугарски	
5.	Наведи назив дијалекта ијекавског изговора који је ушао у основицу српског књижевног језика: _____	
6.	У следећој речи подвучи њену творбену основу. ИЗБАВИТЕЉКА	
7.	Које гласовне промене су се догодиле у подвученој речи у следећој реченици? Тада сам поново преслушао траке са мајчином <u>исповешћу</u> . Одговор: _____ _____	
8.	У следећој реченици подвучи све алвеоларне сонанте (и оне који се понављају). Снимила је срну у трку.	
9.	Подвучи речи у којима запажаш слоготворно <i>р</i> : утврдити, зарђати, организовати, преправити, загрлити	
10.	Упиши генитивни знак који недостаје следећој реченици како она не би била двосмислена. Од станара зграде добили смо обавештење да ће ових дана зграда остати без струје.	

Бр.	Питања	Поени						
11.	Наведени пар речи акцентуј у складу са нормом савременог српског књижевног језика. РУКАВИЦА – РУКАВАЦ							
12.	У следећој реченици подвуци придеве у чијем компаративу запажаш јотовање. Слика са бледим нијансама пастелних боја окачена је високо на уском стубу.							
13.	Заокружи слово испред реченице у којој је именица <i>леђа</i> употребљена у метонимијском значењу. а) Чим је стигао, скиде торбу с леђа. б) Поцепала су му се леђа на капуту. в) У последње време болела су га леђа.							
14.	Реч <i>данак</i> означава „порез који су вазали плаћали своме господару”. Будући да појам на који се она односи данас више не постоји, таква реч спада у слој застарелих речи које се једним именом називају: _____.							
15.	У следећој реченици подвуци све творенице. Док смо пили чај од хибискуса, понудила ме је чоколадном тортом.							
16.	Колико предикатских реченица има у следећој комуникативној? Тако сам шетајући једном сам, удубљен у мисли о јадној Енглеској, сломио десну цеваницу лупивши се о пужеву кућицу. Број предикатских реченица: _____							
17.	У следећој реченици подвуци придевску синтагму. Тачно изнад главе зачуо сам некакав шум сличан лупању крила.							
18.	У следећим низовима речи (1–2) подвуци оне које су исправно написане. 1. лап топ, лап-топ, лаптоп 2. ауто пут, ауто-пут, аутопут							
19.	Одреди падеж, број и род подвучене именице у следећој реченици. Он прими кесу злата у шаку, па је принесе сасвим близу <u>очима</u> да види шта је то.							
<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>ПАДЕЖ</th> <th>БРОЈ</th> <th>РОД</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="height: 20px;"> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>			ПАДЕЖ	БРОЈ	РОД			
ПАДЕЖ	БРОЈ	РОД						
20.	У следећој реченици подвуци све прилоге. Уморан и не налазећи ништа што би изазвало моје најмање интересовање, кренуо сам полако натраг доле према заливу.							

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2021/2022. година
Општинско такмичење ученика основних школа
из српског језика и језичке културе
Решења
VIII разред

1. ћирилицом (ћирилица)
2. в) Гаврил Стефановић Венцловић
3. 1818.
4. словачки, мађарски, македонски, албански, румунски, бугарски
5. источнохерцеговачки (дијалекат)
6. ИЗБАВИТЕЉКА
7. (1) једначење сугласника по звучности, (2) јотовање, (3) једначење сугласника по месту творбе (изговора/артикулације)
8. Снимида је срну у трку.
9. утврдити, зарђати, организовати, преправити, загрлити
10. Од станара зграде добили смо обавештење да ће ових дана зграда остати без струје.
11. рукавица – рукавац
12. Слика са бледим нијансама пастелних боја окачена је високо на уском стубу.
13. б) Поцепала су му се леђа на капуту.
14. историзми
15. Док смо пили чај од хибискуса, понудила ме је чоколадном тортом.
16. једна (1)
17. Тачно изнад главе зачуо сам некакав шум сличан лупању крила.
18. 1. лаптоп, 2. ауто-пут
19.

ПАДЕЖ	БРОЈ	РОД
датов	множина	женски
20. Уморан и не налазећи ништа што би изазвало моје најмање интересовање, кренуо сам полако натраг доле према заливу.

Школска 2021/2022. година
Општинско такмичење ученика основних школа
из српског језика и језичке културе
VII разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени												
1.	Које гласовне промене запажаш у деκлинацији придева <u>сладак</u> ?													
2.	У следећој реченици подвучи непроменљиве речи: На трему има цвећа, а пред кућом је једно дрво.													
3.	У следећој реченици пронађи именичку синтагму и напиши како гласи: Деца највише воле кад их јутром пробуди певање птица. именичка синтагма: _____													
4.	У следећој реченици пронађи све прилоге и разврстај их према томе да ли имају компарацију: Брзо сам изговорио неколико речи, а сад се не сећам добро које су то речи биле. имају компарацију: _____ немају компарацију: _____													
5.	У следећој реченици подвучи речи са деκлинацијом: Идеш, радиш, даш све од себе, а нико то не примећује.													
6.	У следећој реченици подвучи апозицију: Уплашени, одмах смо позвали госпођу Марију, комшиницу са другог спрата.													
7.	Заокружи слово испред примера у ком уочаваш реченичне чланове у раставном напоредном односу: а) Доћи ће Пера или Мика. б) Доћи ће Мика, а не Пера. в) Доћи ће и Мика и Пера. г) Доћи ће не Мика него Пера.													
8.	Који глаголски облик се гради додавањем наставка на основу која је једнака облику трећег лица множине презента? а) инфинитив б) глаголски прилог садашњи в) радни глаголски придев г) аорист													
9.	Одреди граматичке категорије именица у следећој реченици: <u>Град</u> се поносио својим <u>инжењерима</u> . <table border="1" data-bbox="181 1822 1305 1942"><thead><tr><th></th><th>Род</th><th>Падеж</th><th>Број</th></tr></thead><tbody><tr><td>град</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>инжењерима</td><td></td><td></td><td></td></tr></tbody></table>		Род	Падеж	Број	град				инжењерима				
	Род	Падеж	Број											
град														
инжењерима														

Бр.	Питања	Поени						
10.	Одреди граматичке категорије глагола у следећој реченици: Зидови поцрнеше од чађи. <table border="1" data-bbox="203 349 998 431"> <tr> <td>Лице</td> <td>Број</td> <td>Глаголски облик</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	Лице	Број	Глаголски облик				
Лице	Број	Глаголски облик						
11.	У следећој реченици подвуци описни придев у облику неодређеног вида: Сви спортски новинари су знали да је Милан способан тренер, али га је главни и одговорни уредник нашег листа ипак оштро критиковао.							
12.	Заокружи слово испред реченице у којој је субјекат лична заменица: а) Оне грађевине пропадају. в) Они аутомобили много су скупљи од ових. б) Они нас не виде? г) Оних људи се не сећам.							
13.	Упиши запете тамо где је то потребно: Кад смо упознали новог управника зграде чинило нам се да намерава да се озбиљно позабави нашим проблемима али се убрзо показало да грешимо.							
14.	Усправном линијом подели следеће речи на слоге: крцкати бодеж наочити учионица							
15.	У следећој реченици подвуци реч која садржи три зубна сугласника: Студен нас је пробијала до костију и гурала назад.							
16.	Подвуци главне речи следећих синтагми: гумени затварач за флаше склон свађи радосно завршивши састанак							
17.	Напиши како гласи граматичка основа подвучених именица: <u>Муштерије</u> су задовољне нашом <u>понудом</u> . муштерије: _____ понудом: _____							
18.	Подвуци сваки глагол који је у личном глаголском облику: Тешко је ћутати кад толики људи пате, а морају да трпе.							
19.	Подвуци речи у којима су прекршена правила о писању великог слова: Позвали смо Директора Основне Школе „Вук Караџић” и питали га да ли говори Енглески језик, а нисмо знали да је дуго живео у Великој Британији.							
20.	Правилно препиши следећу реченицу: Не м а р а з л о г а д а н е п р и х в а т и ш п о н у д у к о ј у т и д а ј е м .							

Укупно поена: _____

Прегледао: _____

Школска 2021/2022. година
Општинско такмичење ученика основних школа
из српског језика и језичке културе
РЕШЕЊА
VII разред

1. Једначење сугласника по звучности, непостојано *a*.
2. На трему има цвећа, а пред кућом је једно дрво.
3. именичка синтагма: певање птица
4. имају компарацију: брзо, добро
немају компарацију: неколико, сад
5. Идеш, радиш, даш све од себе, а нико то не примећује.
6. Уплашени, одмах смо позвали госпођу Марију, комшиницу са другог спрата.
7. а)
8. б)
- 9.

	Род	Падеж	Број
град	мушки	номинатив	једнина
инжењерима	мушки	инструментал	множина

10.

Лице	Број	Глаголски облик
треће / 3.	множина / мн.	аорист

11. Сви спортски новинари су знали да је Милан способан тренер, али га је главни и одговорни уредник нашег листа ипак оштро критиковао.

12. б)

13. Кад смо упознали новог управника зграде, чинило нам се да намерава да се озбиљно позабави нашим проблемима, али се убрзо показало да грешимо.

14. крц|ка|ти бо|деж на|о|чи|ти у|чи|о|ни|ца

15. Студен нас је пробијала до костију и гурала назад.

16. гумени затварач за флаше

склон свађи

радосно завршивши састанак

17. муштериј-
понуд-

18. Тешко је ћутати кад толики људи пате, а морају да трпе.

19. Позвали смо Директора Основне Школе „Вук Караџић” и питали га да ли говори Енглески језик, а нисмо знали да је дуго живео у Великој Британији.

20. Нема разлога да не прихватиш понуду коју ти дајем.

Школска 2021/2022. година
Општинско такмичење ученика основних школа
из српског језика и језичке културе
VI разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени								
1.	У којој речи се налази описани глас? Заокружи слово испред ње. звучни задњонепчани консонант а) ☐ хлад б) ☐ траг в) ☐ крај г) ☐ плес									
2.	У следећој реченици подвуци безвучне зубне сугласнике. У ј у т р у о б у ј з и м с к е ц и п е л е .									
3.	Попуни табелу тако што ћеш за сваки глас написати какав је по месту творбе. <table border="1" style="margin-left: 20px;"> <thead> <tr> <th></th> <th>Место творбе</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ш</td> <td></td> </tr> <tr> <td>З</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Л</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Место творбе	Ш		З		Л		
	Место творбе									
Ш										
З										
Л										
4.	Заокружи слово испред пара примера у којем обе речи имају акценат на првом слогу. а) математика – математички б) висок – висина в) пливач – пливачица г) мислити – замислити									
5.	Напиши како гласи номинатив множине следећих именица. а) лист _____ б) лиска _____									
6.	Напиши уснено-зубни прави (шумни) консонант. _____									
7.	У следећој реченици подвуци именице у локативу. У већини школа у Јапану ћаци сами чисте своје учионице.									
8.	Подвуци реч у којој запажаш двоуснени сонант. април, мај, јун, август									
9.	Напиши генитив множине именице ИМЕНИЛАЦ. _____									
10.	Подвуци творбену основу наведене речи. у ч е н и ц а									

Бр.	Питања	Поени								
11.	Одреди род, број и падеж подвучене именице у следећој реченици. Тај податак смо прочитали на првим <u>страницама</u> књиге. <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>страницама</th> <th>Род</th> <th>Број</th> <th>Падеж</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	страницама	Род	Број	Падеж					
страницама	Род	Број	Падеж							
12.	Подвуци примере који су правилно написани. исшарати, одбранбени, отцепити, мастан, подчинити, сладоледџија									
13.	Подвуци придеве у чијим облицима компаратива нема јтовања. сладак, чист, сјајан, висок, далек, тесан									
14.	У следећој реченици подвуци именице у једнини. Некада смо мислили да сви канаринци, косови, дроздови и друге певачице звуче исто, али упоређивањем њиховог цвркута, научници су установили да и међу птицама постоје различити језици.									
15.	Одреди род, број и падеж подвученог придева у следећој реченици. Кад бисмо сви рециклирали <u>старе</u> новине, спасли бисмо 250 милиона стабала годишње. <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>старе</th> <th>Род</th> <th>Број</th> <th>Падеж</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	старе	Род	Број	Падеж					
старе	Род	Број	Падеж							
16.	Заокружи слово испред правилног одричног облика глагола <i>нестајати</i>, којим треба допунити реченицу. Поправили смо квар и струја нам више _____. а) <u>ненестаје</u> б) не стаје в) <u>нестаје</u> г) не <u>нестаје</u>									
17.	Напиши које гласовне промене уочаваш у номинативу множине именице ЦВРЧАК. _____ _____									
18.	У следећем низу подвуци глагол код којег префикс није променио вид. престићи, дотрчати, поразговарати, препричати, наговорити									
19.	Заокружи слово испред речи у којој је подвучен суфикс. а) <u>плав</u>каст б) плаво<u>ко</u>са в) плав<u>к</u>аст г) плаво<u>к</u>оса									
20.	Заокружи слово испред пара речи које имају исти корен. а) радијатор, радити б) зарадити, брада в) радник, крадом г) радња, урадити									

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2021/2022. година
Општинско такмичење ученика основних школа
из српског језика и језичке културе
РЕШЕЊА
VI разред

1. б)

2. Ујутру обуј зимске ципеле.

3.

	Место творбе
Ш	предњонепчани (палатални)
З	зубни (дентални)
Л	надзубни (алвеоларни)

4. г)

5. а) листови; б) лиске

6. Ф

7. (У) већини школа (у) Јапану ђаци сами чисте своје учионице.

8. април, мај, јун, август

9. именилаца

10. ученица

11.

	Род	Број	Падеж
страницама	женски	множина	локатив

12. исшарати, одбранбени, отцепити, мастан, подчинити, сладоледија

13. сладак, чист, сјајан, висок, далек, тесан

14. Некада смо мислили да сви канаринци, косови, дроздови и друге певачице звуче исто, али упоређивањем њиховог цвркута, научници су установили да и међу птицама постоје различити језици.

15.

	Род	Број	Падеж
старе	женски	множина	акузатив

16. г)

17. непостојано *a*, сибиларизација (редослед није битан)

18. престићи, дотрчати, поразговарати, препричати, наговорити

19. в)

20. г)

Школска 2021/2022. година
Општинско такмичење ученика основних школа
из српског језика и језичке културе
V разред

Шифра: _____

Бр.	Питања	Поени								
1.	Заокружи слова испред реченица у којима је ПРОФЕСИОНАЛНО придев. а) Његово понашање није професионално. б) Он се увек понаша професионално. в) Учлањен је у професионално удружење новинара. г) Новинарски посао треба обављати професионално.									
2.	У следећој реченици подвуци именице у локативу. По оцени многих светских стручњака, најлепша фреска у православљу је <i>Распеће</i> у студеничкој Богородичној цркви.									
3.	Заокружи слово испред реченице у којој запажаш именицу у акузативу. а) Преломила се чоколада. б) Увиј чоколаду. в) Најела сам се чоколаде. г) Торта је са чоколадом.									
4.	У следећем низу речи подвуци придеве. јутро, јучерашњи, петак, четири, поноћни, први									
5.	У следећој реченици подвуци антониме. На планини је ноћ увек хладна, а на мору топла.									
6.	Заокружи слово испред именице која спада у исту подврсту као именица ВОДА. а) Дунав б) плажа в) песак г) лето									
7.	Напиши у ком је роду, броју и падежу подвучени придев у следећој реченици. Скренуо је пажњу на себе изузетним <u>љубавним</u> стиховима. <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th></th> <th>Род</th> <th>Број</th> <th>Падеж</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>љубавним</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		Род	Број	Падеж	љубавним				
	Род	Број	Падеж							
љубавним										
8.	Подвуци ненаглашене (енклитичке) облике личних заменица. њу, јој, ме, ње, њих, њој, вам, их									
9.	У следећој реченици подвуци именице у акузативу. Мозли креће на неизвесно путовање у нади да ће наћи помоћ и одговоре о свом пореклу.									
10.	Подвуци именице које су у множини. ксилофон, чинеле, штапићи, добош, прапорци, бубањ									

Бр.	Питања	Поени
11.	Напиши компаративе датих придева. строг _____ висок _____	
12.	Заокружи слова испред правилно написаних бројева. а) шесто први б) четиристо шеснест в) деветсто четири г) хиљаду девесто д) петсто педесет љ) четристо шести	
13.	Заокружи слова испред тврдњи које важе за дату реченицу. Прави дивљи коњи као засебна врста још једино могу да се виде у степама средишње Азије. а) Сви придеви у реченици су у мушком роду. б) Сви придеви у реченици су у множини. в) Међу придевима у датој реченици само је један по значењу месни. г) Међу придевима у датој реченици само је један у генитиву.	
14.	Допуни реченицу суперлативом придева ЈАСАН. Одлука линијског судије није нам баш била _____.	
15.	Подвуци граматичку основу у следећем примеру. к а ш и ч и ц о м	
16.	Заокружи слово испред пара речи које спадају у исту врсту. а) леп – лепота б) ја – два в) рећи – ћутати г) трчање – трчати	
17.	У следећој реченици подвуци речи које се могу мењати по падежима. Касно синоћ чули смо јаку грмљавину.	
18.	Подвуци правилно написане географске називе. атлантски океан, Тихи океан, Јужни Океан, Индијски океан, Северни Ледени Океан	
19.	Заокружи слово испред пара синонима. а) леп – досадан б) зелен – шарен в) занимљив – интересантан г) правилан – неправилан	
20.	У датом низу синонима подвуци једну реч која ту не припада. увек, стално, трајно, непрестано, често	

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2021/2022. година
Општинско такмичење ученика основних школа
из српског језика и језичке културе
РЕШЕЊА
V разред

1. а), в)

2. (По) оцени многих светских стручњака, најлепша фреска (у) православљу је Распеће (у) студеничкој Богородичној цркви.

3. б)

4. јутро, јучерашњи, петак, четири, поноћни, први

5. На планини је ноћ увек хладна, а на мору топла.

6. в)

7.

	Род	Број	Падеж
љубавним	мушки	множина	инструментал

8. њу, јој, ме, ње, њих, њој, вам, их

9. Мозли креће на неизвесно путовање у нади да ће наћи помоћ и одговоре о свом пореклу.

10. ксилофон, чинеле, штапићи, добош, прапорци, бубањ

11. строжи; виши

12. в), д)

13. в), г)

14. Одлука линијског судије није нам баш била најјаснија.

15. кашичицом

16. в)

17. Касно синоћ чули смо јаку грмљавину.

18. атлантски океан, Тихи океан, Јужни Океан, Индијски океан, Северни Ледени Океан

19. в)

20. увек, стално, трајно, непрестано, често